

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ
КРЕМЕНЧУЦЬКИЙ ЛЬОТНИЙ КОЛЕДЖ**

Циклова комісія економіки та управління

ТЕКСТ ЛЕКЦІЇ

**з навчальної дисципліни «Економіка підприємства» вибіркового компонента
освітньо-професійної програми
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти**

Технології робіт та технологічне обладнання аеропортів

за темою № 4 - Інвестиції та оборотні кошти

Харків 2021

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол від 23.09.21 № 8

СХВАЛЕНО

Методичною радою Кременчуцького
льотного коледжу Харківського
національного університету
внутрішніх справ
Протокол від 22.09.21 № 2

ПОГОДЖЕНО

Секцією науково-методичної ради
ХНУВС з гуманітарних та соціально-
економічних дисциплін
Протокол від 22.09.21 № 8

Розглянуто на засіданні циклової комісії економіки та управління,
протокол від 31.08.2021 № 1

Розробники: викладач циклової комісії економіки та управління, к.п.н.,
спеціаліст вищої категорії, викладач – методист, Носач І.В.

Рецензенти:

1. Доктор економічних наук, професор кафедри бізнес адміністрування, маркетингу і туризму Кременчуцького національного університету ім. М. Остроградського – Дружиніна В.В.
2. Кандидат економічних наук, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист, викладач циклової комісії економіки та управління КЛК ХНУВС – Пушкар О.І.

План лекції

1. Інвестиції, їх види
2. Поняття і структура оборотних фондів
3. Оборотні кошти, їх класифікація

Рекомендована література:

Основна література:

1. Азарова А.О., Нікіфорова Л.О. Економіка підприємства. Практикум: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. В. : ВНТУ, 2016. – 216 с.
2. Бойчик І. М. Економіка підприємства. Підручник. – К.: Кондор, 2016. – 378 с.
3. Гринчуцький В.І., Карапетян Е.Т., Погріщук Б.В. Економіка підприємства. Вид. 2-ге перероблене і доповнене. Навчальний посібник. – К. : ЦНЛ, 2020. – 304 с.
4. Іванілов О.С. Економіка підприємства. Підручник. – К. : ЦНЛ, 2019. – 728 с.
5. Яркіна Н.М. Економіка підприємства. Вид. 2-ге перероблене і доповнене. Навчальний посібник. – К. : ЦНЛ, 2020. – 596 с.

Допоміжна література:

6. Конституція України (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/>
7. Господарський кодекс України (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/>
8. Податковий кодекс України від 02.12.2010р. №2755-VI (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/>
9. Афанасьєв М.В. Економіка підприємства. Підручник К. : Ліра-К, 2013. – 664 с.
10. Бочко О. Ю. Основи планування діяльності підприємств невиробничої сфери. Навчальний посібник. – К. : Ліра-К, 2014. – 218 с.
11. Васильців Т.Г. Економіка малого підприємства. Навчальний посібник. – К. : Знання, 2013. – 446 с.
12. Гиль О.О. Економіка та організація діяльності об'єднань підприємств. Навчальний посібник. – К. : Ліра-К, 2015. – 248 с.
13. Заблоцький Б.Ф. Економіка і організація інноваційної діяльності. Навчальний посібник. – К. : Ліра-К, 2015. – 428 с.
14. Ковтун О.І. Стратегія підприємства: практикум. – К. : Ліра-К, 2014. – 308 с.

15. Круш П.В. Економіка (розрахунки фінансово-інвестиційних операцій в 16.EXCEL). Навчальний посібник. – К. : ЦНЛ, 2014. – 256 с.
17. Лазебний В.С. Основи інтелектуальної власності. Навчальний посібник. – К. : Ліра-К, 2014. – 160 с.
18. Мороз В.С. Організація виробництва. Навчальний посібник. – К. : Ліра-К, 2015. – 256 с.
19. Петухова О.М. Інвестування. Навчальний посібник. – К. : ЦНЛ, 2014. – 336 с.
20. Шарко М.В., Мешкова-Кравченко Н.В., Радкевич О.М. Економіка підприємства. Навчальний посібник. – Х. : Олді-плюс, 2014. – 436 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті:

21. Офіційний портал Верховної Ради України: Законодавство України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua>
22. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.ukrstat.gov.ua
23. Всесвітній економічний форум (ВЕФ) - World Economic Forum [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.weforum.org>

Текст лекції

1. Інвестиції, їх види

Забезпечення стабільності функціонування підприємства, підвищення конкурентоспроможності його продукції, зміцнення позиції на ринку значною мірою визначаються ефективністю здійснюваних ним інвестицій.

Інвестиції – це види майнових та інтелектуальних цінностей, що вкладаються в об'єкти підприємницької та інших видів діяльності з метою отримання прибутку або досягнення соціального ефекту.

Процес вкладання капіталу називають інвестуванням, а юридичних і фізичних осіб, що його здійснюють, – інвесторами.

З метою обліку, аналізу, планування і контролю використання інвестиції класифікують за певними ознаками.

Залежно від об'єкта вкладання коштів розрізняють інвестиції реальні й фінансові.

Реальні інвестиції – це вкладення капіталу в різні сфери діяльності й галузі народного господарства з метою відтворення реальних матеріальних і нематеріальних активів підприємства.

Фінансові інвестиції – це вкладення капіталу для придбання цінних паперів, що випускаються підприємствами або державними й місцевими органами влади з метою отримання прибутку у вигляді дивідендів або процентів.

За характером участі в інвестуванні розрізняють інвестиції прямі й непрямі.

Прямі інвестиції – це вкладення коштів в певні об'єкти інвестування безпосередньо інвестором без залучення фінансових посередників (інвестиційних компаній і фондів).

Непрямі інвестиції – це вкладення індивідуальними інвесторами коштів в об'єкти інвестування із залученням фінансових посередників.

За термінами інвестування розрізняють коротко- та довгострокові інвестиції.

За формою власності інвестиційних ресурсів розрізняють інвестиції приватні, державні, іноземні та спільні.

За регіональною ознакою розрізняють інвестиції внутрішні та зовнішні.

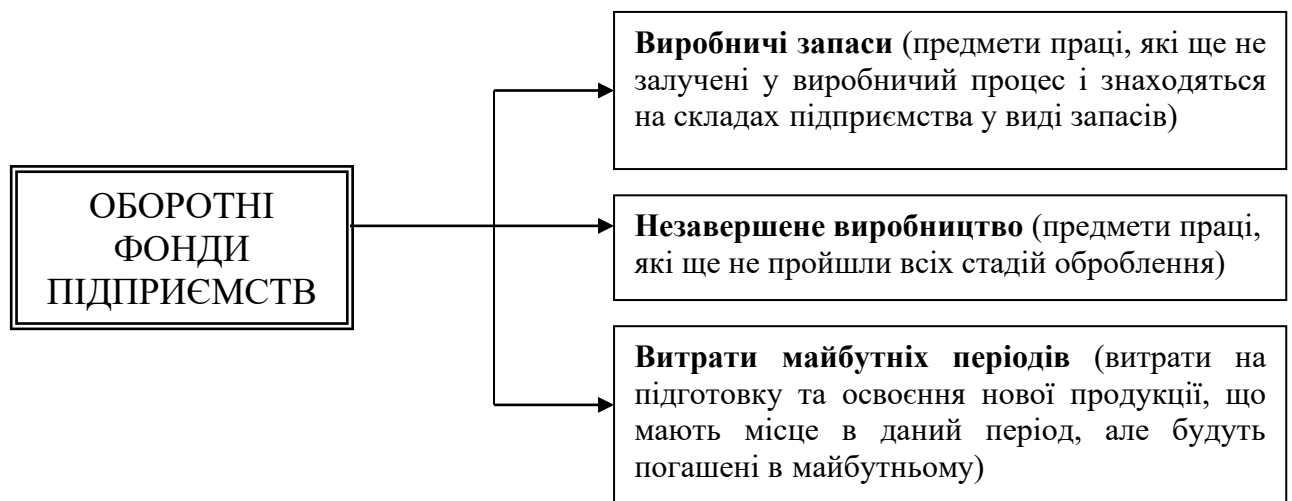
Внутрішні інвестиції – це вкладення інвесторами капіталу всередині країни, **зовнішні** – за її межами.

2. Поняття і структура оборотних фондів

Оборотні фонди підприємства – це частина його виробничих фондів, які повністю споживаються в кожному технологічному циклі виготовлення продукції і повністю переносять свою вартість на вартість цієї продукції.

Речовим змістом оборотних фондів є предмети праці, які в процесі виробництва зазнають змін своєї натуральної форми і фізико-хімічних властивостей. Вони втрачають свою споживчу вартість у виробничому споживанні, а нова споживча вартість виникає у виді готової продукції.

За характером участі у виробництві оборотні фонди поділяються на такі групи:

Найбільшу питому вагу у складі оборотних фондів підприємства становлять виробничі запаси.

До їх складу входять:

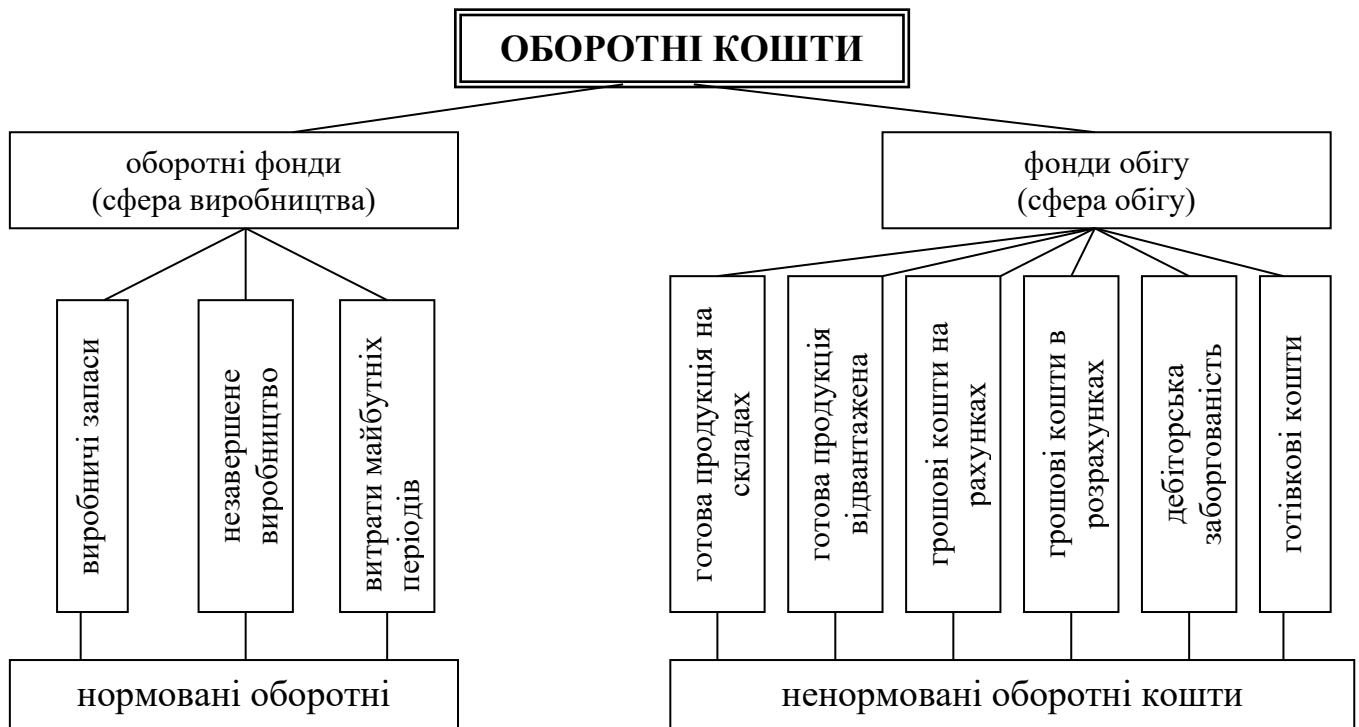
- сировина і основні матеріали;

- допоміжні матеріали;
- паливо і електроенергія;
- куповані напівфабрикати і комплектуючі вироби;
- запасні частини для ремонту;
- тара і тарні матеріали;
- малоцінні та швидкозношувані предмети (господарський інвентар, малоцінні інструменти та ін.).

Незавершене виробництво – предмети праці, які вже вступили у виробничий процес і розміщуються безпосередньо на робочих місцях або перебувають у процесі транспортування від одного робочого місця до іншого.

Витрати майбутніх періодів не є речовим елементом оборотних фондів, це – грошові витрати, здійснені в даному періоді, але будуть погашені за рахунок собівартості продукції частинами в наступних періодах. Співвідношення окремих елементів оборотних фондів та їх загального обсягу, виражене у відсотках, відображає виробничо-технологічну структуру оборотних фондів. У виробничих запасах перебуває близько 70 % усіх оборотних фондів підприємства, у виробничому процесі (незавершеному виробництві і витратах майбутніх періодів) – близько 30 %.

3. Оборотні кошти, їх класифікація

Структура оборотних коштів характеризується співвідношенням окремих елементів у загальному їх обсязі, яке виражене у відсотках.

За джерелами формування оборотні кошти підприємства поділяються на власні і позичкові.

Власні оборотні кошти – це ті, які виділені підприємству при його створенні і поповнені згодом за рахунок прибутку, а також через використання стійких пасивів (тих грошових коштів, які є тимчасово вільними і використовуються в господарському обороті підприємства – резерв майбутніх платежів, внески на соціальне страхування, заборгованість по заробітній платі та ін.).

Позичкові оборотні кошти – це кредити банків, кредиторська заборгованість та інші пасиви.

Нормованими є ті оборотні кошти, на які встановлюються нормативи запасів. За економічним призначенням вони повинні забезпечувати безперебійність виробничо-господарської діяльності підприємства. До нормативних належать всі оборотні кошти, які обслуговують сферу виробництва (оборотні фонди), та готова продукція на складах підприємства.

Ненормовані – це ті оборотні кошти, на які нормативи не встановлюються, оскільки потреба в них є тимчасовою. Їх величина контролюється за фактичними даними. До них відносять: відвантажену готову продукцію, готівкові і безготівкові грошові кошти підприємства, дебіторську заборгованість.

Норматив оборотних коштів – це грошовий вираз вартості мінімальних і водночас достатніх запасів товарно-матеріальних цінностей, незнижуваних залишків незавершеного виробництва, готової продукції та інших коштів.

Процес встановлення нормативу оборотних коштів, необхідних для нормальної діяльності підприємства називається нормуванням.

Основним методом нормування оборотних коштів є метод прямого рахунку, інші доповнюють його.